ג'ספן יוסף

Scanned with CamScanner

ג'יפו יוסף

1943-1[illegible]

תרי"ד-תש"ג

Scanned with CamScanner

חושבים

חושבים
שהבאב,
זה עם השנים
חושבים,

חושבים
אבל הבאב,
גובר ומעיק,
גובר והולך,
הולך ומתגבר.

אך עם השנים
התמודד לומדים,
הדרך מוצאים,
גוטים ומנשיבים.

בדי, ואולי רק בדי
לטפח ולהנציח
את זברו של
הבן
שהיה,
בדי שלא יהיה,
בלא היה.

בתבי יצחק נאמן,

Scanned with CamScanner

מרד יפו בראשית בוקר

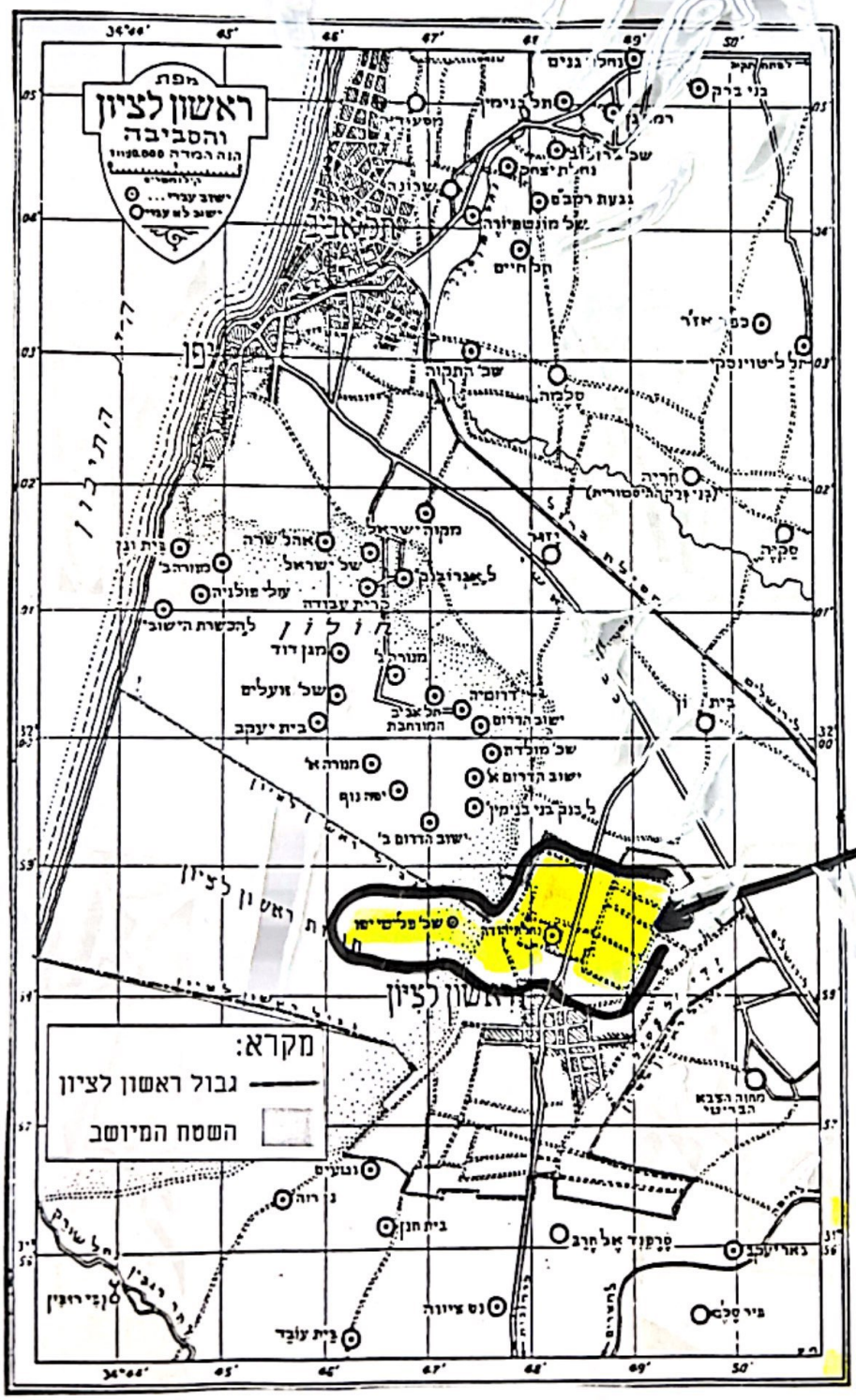
יוסף [illegible] בן [illegible]שכה ואברהם- דור 3 בארץ.
[illegible]ביו עבד במפעל לייצור [illegible]שאבות מים ביפו, אך כאשר עברו לראשון-לציון הפסיק לעבוד
[illegible]ה אם היתה מקור [illegible]פרנסה העיקרי בבית.
אמו עבדה בבית חרושת [illegible]בירה בראשון-לציון, היא הייתה פעילה במגן דוד, בהסתדרות
הפועלים ובמועצת הפועלים.
יוסף נולד ב-ג' בטבת תרפ"ד (30.12.1924) בעיר תל-אביב.
בשנת 1936 יוסף ומשפחתו, שהתגוררו בגבול יפו-תל אביב, נאלצו לעקור כפליטים
לראשון-לציון בעקבות מאורעות תרצ"ו.
באפריל 1936 פרצו בגבול יפו-תל אביב מהומות קשות שפתחו תקופה אלימה של 3 שנים.
"המרד הערבי הגדול" בפי הערבים, ו "המאורעות" בפי היהודים.
המרד החל בשביתה כללית, שנועדה לפגוע במשק העברי, אך פגעה קשות דווקא במשק
הערבי.
עד [illegible]ה הכה השביתה הכללית להתקוממות [illegible]מושה בהנהגת אנשי צבא כנגד היהודים
והבריטים כאחד.
כנופיות של ערבים [illegible]כו פשיטות על ישובים יהודים ועל יחידות צבא בריטיות, הפשיטות
זרעו מוות והרס. ביולי 1939 דוכא המרד הערבי בכוחות משותפים של בריטים ויהודים.

Scanned with CamScanner

בשנת 1936 האנשים שעיקרו עקב מאורעות נרצ"ו ש כנו בשנ , בת מחכות או
ולאחר מכן עברו לשיכון קבע בשכונת "עזרה וביצר
"עזרה וביצרון" הוקמה בשנת 1938 ע"י חברת הבנייה "עזרה וביצרון" במימונה של
תל-אביב.
רוב אנשי השכונה הגיעו אליה כפלי ם בשנת 193 מג זול יפו-תל אביב בעקבות
המאורעות.
השכונה הייתה מרוחקת מהכל, הדר ה ליה ביותר ה ה ופעל בנייה במרחק הליכה
גדול.
בבתים לא היה חשמל, מים ושירותים.
בשכונה היו 38 משפחות, משפחת ג'יספן הייתה אחת מהם.
בהמשך, קם מפעל בירה, בזכות פיתוח זה ופיתוחים דומים השכונה התפתחה.
לאחר כמה שנים הוחלף שם השכונה "עזרה וביצרון" לשם "אלי כהן".
בשנת 1960 שונה השם ל "נווה אליהו". וכיום שם השכונה "רמת אליהו".

Scanned with CamScanner

ראשל"צ ומבנתה בשנת 1937

השתנה בה[illegible]
יופף [illegible] ושפו[illegible]

Scanned with CamScanner

הנעורים שנקטעו באיבם

יוסף למד בבית הספר "תלמוד תורה"- הנמצא בראשון-לציון.
בית הספר תלמוד תורה היה אחד מבין כמה בתי ספר באיזור נהלת יהודהתלמוד תורה היה בית ספר המלמד חינוך דתי,וזו הייתה אחת מן הסיבות שיוסף למד בבית ספר זה.
יוסף יצא לעבוד בפרדסים באריזת תפוזים כמו [illegible] כדי לעזור בפרנסת המשפחה.
יוסף הצטרף לתנועת "הנוער העובד" [illegible] ליחבריה הפעילים והנלהבים.
תנועת "הנוער העובד" הוקמה בשנת [illegible] ע"י הסתדרות העובדים הכללית.
התנועה הייתה תנועת מחאה.
חברי התנועה היו בגילאי 18-10 שעבדו או למדו לחיי עבודה.
התנועה מחתה על קיפוחם בשכר ובתנאי העבודה של נערים ונערות הנאלצים לפרנס בעבודתם את עצמם ומשפחותיהם.

Scanned with CamScanner

מיכאל המלוחך בנגד-לגבך הלובש מדים

כאמור פרצה מלחמת העולם השנייה ישנם התלבטויות בקרב היישוב היהודי בארץ.
נציג אחד בלחמה נפגעים יהודים, המלחמה היא של העולם הדמוקרטי מול העולם
הפשיסטי, והיהודים רואים עצמם דמוקרטים.
מצד שני ישנה מלחמה בבריטים בארץ בגלל הספר הלבן.
במאי 1939 פורסם "הספר הלבן".
הספר הלבן קבע שהפתרון היחיד לבעיית ארץ-ישראל היא הקמת מדינה דו לאומית בכל
שטחי ארץ ישראל תוך 10 שנים.
הספר הלבן הגביל גם את קניית הקרקעות ע"י היהודים.
בסופו של דבר הוחלט להקים מועצה מחוקקת מעין פרלמנט שבו יישבו נציגי האוכלוסייה
המשמעות היא בעצם שהרוב בפרלמנט יהיה ערבי.
הספר הלבן סיים למעשה תקופה של שיתוף פעולה בין בריטניה לציונים.
ההחלטה בסופו של דבר של היישוב העברי היא:
מצד אחד להילחם בבריטים כאילו לא הייתה מלחמת עולם, להילחם בהם בגלל הספר הלבן.
מצד שני לסייע לבריטים במלחמה כאילו לא היה ספר לבן.
הגיעו לגיל 16 החליט יוסף, כמו רוב בני גילו בתקופה ההיא, להתנדב לצבא הבריטי.
הוא טען שגילו גבוה בשנתיים וכי הוא שייך לגיוס, בזמנים הללו, לא אימתו את פרטי
המתגייסים ולכן מי שרצה יכול היה "לתקן" את גילו.

עם תחילתה של מלחמת העולם השנייה הודיעו מנהיגי היישוב והתנועה הציונית לשלטונות
הבריטים כי הם מוכנים להעמיד לשירות השלטונות את כוחו של היישוב באנשי צבא, בכושר
טכני ובכל דבר היכול לסייע למאמץ המלחמה, ומפני צורכי השעה הדחופים נכונים הם
לדחות את חילוקי הדעות שבינם לבין הממשלה הבריטית.
באופן מיוחד הציעו לרכז כוח צבאי יהודי שיפעל באורח עצמאי וילחם נגד גרמניה הנאצית.
ברור היה, כי תרומתו היחסית של כוח כזה למאמץ המלחמתי תהיה צנועה למדי, אולם
העריכו כי יהיה לו ערך סמלי רב. מבחינה ציונית צריך היה כוח צבאי כזה, גם אם לא ישרת
בארץ-ישראל, להבליט בעצם קיומו את הניגוד שבין יחסם של הערבים והיהודים לבריטניה

Scanned with CamScanner

בשעת מצוקתה, ניגוד שדעת הקהל בעולם כולו והמ ושלה ד דריטי ב יוכ ל מנ
בבוא שעת ההסדר הסופי של שאלת ארץ-ישראל. ו כן, כ צבא יהודי ה יש כ
נוסף בתהליך התעצמותו ההגנתית של היישוב.
אולם ממשלת בריטניה לא הייתה מעוניינת בהקמת כ ח כזה ב לל סיבות ישונ

א. המלחמה הייתה עדיין בתחילתה ולא הורגש עדיין מחסור בכוח אדם.

ב. הקמת כוח צבאי יהודי עלולה הייתה ליצור ת בגדות מ ורצת מצד הערבים.

ג. השתתפותו של כוח כזה במלחמ ה ת עלולה לחזק את עמדותיהם הפוליטיות של היהודים.

*** בשנים 1940-1941, זנחו הבריטי את העיקרון של השוויון, צעירים יהודים מארץ-ישראל החלו לשרת ביחידות השונות של הצבא הבריטי.
כך גויס יוסף ליחידת התובלה העברית 462.
הפלוגה הובילה דיביזיה אוסטרלית, דיביזיה היא יחידת קרב גדולה (10,000 עד 20,000 איש), כוללת על-פי-רוב שתי חטיבות או יותר של חיל רגלים, ארטילריה ושאר חיילות ושירותים.
הדיביזיה הובלה מסוריה כתגבורת למערך של המ חנה השמיני באל-עלמיין והשתתפה עמה בקרבות הבלימה נגד רומל בסוף יוני ובת לת יול 19 .
באותם ימים הפכה היחידה למ גייר ליחיז תובלה אחרות.
בדצמבר 1942 עדיין המשיכה הפ לוגה ל חמושת למחנה השמיני ברדי תו א
אוייב.
פלוגה 462 הייתה הפלוגה העברית הראשונה שנועדה להישלח למלטה במסגרת מבצע התובלה.
יוסף צורי במבצע ההובלה על ספינת ה"יארנפורה".

Scanned with CamScanner

ספינת האוניפורה

"האונייה ניצבה עם חרטומה
בים וירכתה באוויר,
באצבע מאשימה אל השמיים.
האוויר שפרץ בלחץ מן
האונייה הטובעת השמיעה
קול צרחה [illegible] אימים של
חיות נצודות.
נקלענו לערב בוקר, היה
ברור לי שזהו הכל אבוד, אנו
מתים וזה הכל".

בתבו בנימין מירצקי,
אחד מניצולי הספינה.

Scanned with CamScanner

האנפורה-ספינה דרוסה ובני שנ

בתאריך 29.4.1943 הועלו 334 חיילים [illegible] התובלה הי[illegible]רית 462 על הספינה "יארנפורה".
הספינה הפליגה יחד עם שיירה שכ[illegible]ת לעבר האי מלטה.
תפקידה של הספינה היה לתגבר את [illegible]רית בערב הכיבוש לסיציליה.
ביום שבת ה-1.5.1943 הותקפה שיירת הספינות מן האוויר ע"י מטוסים גרמניים.
ה"יארנפורה" נפגעה ושקעה במהירות אל תוך המים (משערים ששקעה תוך 4 דקות).
מתקפת האוויר נמשכה, המטוסים הגרמניים ירדו במקלעים על הניצולים שהיו במים. זמן קצר לאחר מכן השתרדה החשיכה.
הלילה החשוך, הקשה על פעולות החילוץ, אך מנע את המשך ההתקפה מהאוויר.
הניצולים נאספו ע"י ספינות שונות.
140 מחיילי פלוגת 462 נספו באסון.
רבים אחרים נפצעו ולא שבו לשרת [illegible].

[illegible]שך שנתיים לא ידעו מה עלה [illegible].
[illegible]נת 1945 הודיעו על מותו של יוסף, שנ[illegible] בשעת ההפצצה על ספינת ה"יארינפורה".
[illegible] נספה בתאריך כו' בניסן תש"ג (1.5.1943) יוסף הותיר אחריו הורים, אחות ושלושה [illegible].

Scanned with CamScanner

[illegible]

[illegible]

מתוך: ספר על פלוגת חובלה 462"

מתוך עיתון במחנה!

היום בן שבעה "ארנפורה"

במחנה • 25.4.80

הצלם: אבי שמחוני

מאת עמיר שינקמן

גורלה של יחידת התובלה היהודית 462, ש־140 מאנשיה אבדו בים, היה לאחת הפרשות הנעלמות — ולמרבה הצער, גם הנשכחות — ביותר בתולדות המתנדבים היהודים בצבא הבריטי, במלחמת העולם השנייה

ר. גור-אריה

ת. אסט

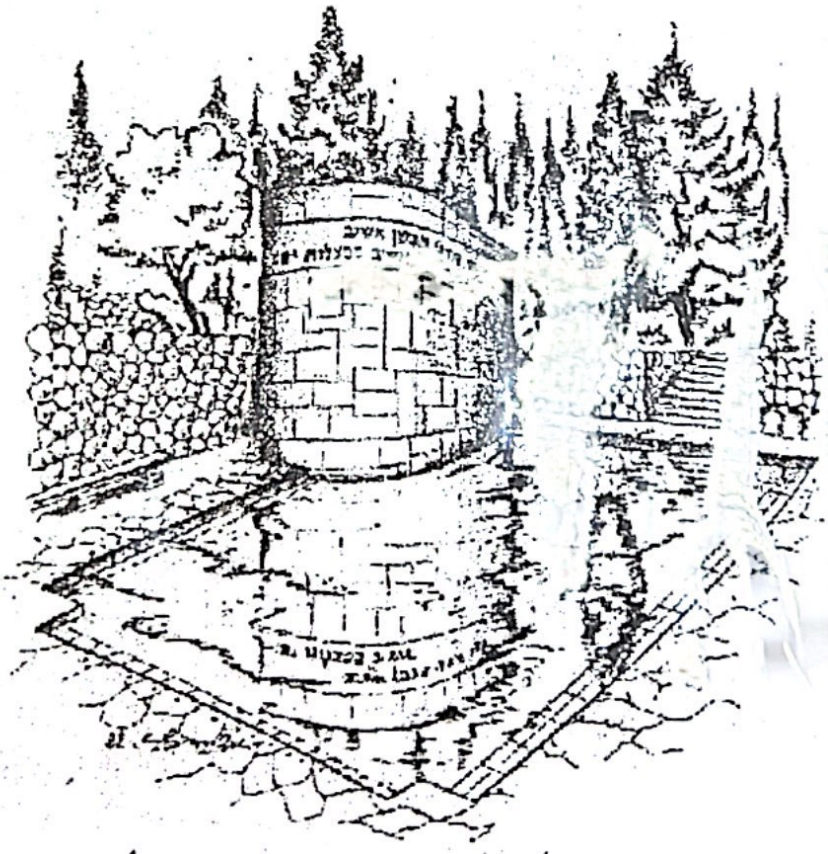

י. בן-גל

בין הניצולים היחידים

Scanned with CamScanner

לזכרם:

יום הזכרון השנתי
כ"ז בניסן

האנדרטה לזכר
יחידת הובלה 462
הר הרצל, ירושלים

Scanned with CamScanner

לזכר אחי יוסף

רוצה אני להעלות דברים לזכרו של אחי יקירי יוסף ז"ל

ולכת מאיתנו ואני עדיין נער ועדיין לא הספקתי לחוש את
השותפות לחיים ולחיי משפחה.

אחי יקירי,
כאשה נקראת להתגייס, אורז עי[illegible] צורך עז לקום
ולהתנדב בשליחות העם, טרם ה[illegible] מדינה.
עוד לא הספקת לעשות את צעד[illegible] שונים כבוגר
וכבר לבשת מדי צבא והיית לאיש בוגר היודע את גודל
השליחות שהוטלה עליו.

זוכר אני מעט מדרך החיים אותה הנחלת לי ערך עליון האהבה.
לבית ולמשפחה ואהבה ללימודים בביה"ס.

היתי ילד רך אבל יש וזכרונות הנחתמים בנפשו של
ילד ולא יישכחו לעולם.
אני שהתגייסתי בין הראשו[illegible] הטו[illegible]דור,
ה[illegible]תי צורך עז להתנדב [illegible]נעלה זו.
ע[illegible] את כל מלחמו[illegible]
[illegible]צעתי ב[illegible]חת מ[illegible]

אני לד[illegible]ייך למשפחה שכזאת.

לזכרו של יוסף אחי

אני מרכין ראשי ומעלה אותו תמיד.

יוסף מעודי,

Scanned with CamScanner

אחי הלך למלחמה ולא שב...

אחי הלך למלחמה ולא שב...
אחי הלך לשמוד עליי ועל אמא ואבא
ועל אחותי הקטנה.
והוא לא חזר...

אני יודע... הוא לא יחזור....
הוא לא ישוב... לעולם....

חי ה[illegible]זל... החזק... הוא לא ישוב...
[illegible]צד אנוש שיח לזברו
א[illegible]מגדלו... אשמדהו מבל...
אשקו ב חמוגות... דמעות השבול...
יצמח השוניל, יגדל ויפרח
ומפרחיו זר אשזור לאחי שהלך...

(מדבריו של אח של נופל)

Scanned with CamScanner

על רחובות הדמים

Scanned with CamScanner

יוסף נצטייד לי

באים חברמן, עוזר לזולת, רגיש...

התנסות בעבודה מעין זו הייתה מעניינת מאוד ומלמדת רבות כאחד.
הזילה לא ידענו כיצד לגשת לנושא כזה כאוב. ולכן קיבלנו הנחיות.
הנושא היה מעניין מאוד, ואני באופן אישי עוד לא השתתפתי בפרוייקט מעין זה לכן זה היה חדש עבורי, וכמובן שלא ידעתי כיצד לדמיין את יוסף כי בכל זאת לא היה לנו הרבה חומר עליו כי הוא נהרג מזמן ולכן היה קשה לדלות חומר אודותיו. אבל בסופו של דבר בכל פעם נוספה פיסת מידע חדשה, עוד פרט שמאוד עניין וריגש אותי.
בסופו של דבר יוסף מצטייר לי כאדם חברמן, עוזר לזולת, רגיש, מתנדב, דואג למשפחתו, אוהב שירה, חרוץ ובסה"כ אדם טוב.
מה שהכי כאב לי בסיפור משפחה זו שבמשפחה זהו אינו המקרה היחיד של הרג כי גם האח הבכור נהרג במלחמה ובעצם שני האחים נהרגו צעירים ולכן לא הספיקו הרבה בחיים.
בפגישה [illegible] עוזר, כי בכל אופן רק עכשיו הכרנו וקצת קשה לדבר על האח וההרג [illegible] הכי קשה הראשונה לחרות החששות עברה בהצלחה והייתה מעניינת. סיפרנו לה [illegible] עדיין סיפר לנו על עצמו.
כבר בפגישה הזו אשר ונה נושפחת ג'יספן נראתה לי משפחה חמה ואוהבת.
בפגישה השנייה כבר דיברנו על יוסף ולמדנו דברים חדשים שלא ידעתי על התקופה - על הקושי בפרנסה ועל כך שכל המשפחה נרתמה לעזור.
כמו-כן למדתי על הקושי בחיי היומיום אבל גם על הכיף שהיה שם.
למדתי על תנועות הנוער שפעלו אז כגון "הנוער העובד" ועל הפעולות.
וכמובן התוודענו גם על אהבות ישנות.
עריכת העבודה ותכנונה הייתה מלמדת ועשירה בידע רב העבודה עניינה אותי רבות.

סיון חקמון

טלפון: 03-9658741

Scanned with CamScanner

הכרתי דמות חדשה...

עבודה זו הייתה חוויה בשבילי.
למדתי דברים חדשים, אך יותר מזה, הכרתי דמות חדשה.
דמות שבהתחלה הייתה רק שם בשבילי, ועכשיו, [illegible] מכירה אדם.
אדם שהיה חרוץ ועזר לזולת.
אדם שהקריב את עצמו למען מדינתו.
בהתחלה היה קשה, אך בזכות ההנחיות [illegible] לנו ומשפחת ג'יספן שעזרה לנו מאוד, התקדמנו ויצרנו אלבום.
למדתי על התקופה, על המאורעות ההיסטוריים, אך גם על הצד החברתי.
החברה הייתה מגובשת מאוד וכולם עזרו אחד לשני.
מאוד נהנתי לעשות את העבודה, התנסיתי ולמדתי דברים חדשים.
ברצוני להודות למשפחת ג'יספן, שעזרה לנו, תמכה בנו והקלה עלינו בעשיית העבודה.

תום פשה.

טלפון: 03-9663352

Scanned with CamScanner

יהדות וערכי

חיי חכמון

כי פלאום

רגים פשה

חט"ב זלמן-ארן

Scanned with CamScanner

גדול את בורא

שנפלו וטבעו

ואין בו עוד

ולא השלימו משאת

חייהם

Scanned with CamScanner